

Proefcollege Zorgethiek en Beleid (ZeB) 2020

Prof dr Carlo Leget

Crisisbeleid Corona

Wie met een ethische bril
naar het crisisbeleid van de overheid
en zijn impact kijkt,

ontdekt drie urgente kwesties die onderzoek vragen:

1. Fragmentarische rechtvaardiging (deels deontologisch, deels utilistisch), onhelderheid dragende begrippen (kwetsbaarheid, leven)
2. Herwaardering van 'zorgen' en 'samenleven'
3. Democratie en inspraak onder spanning

Urgentie: waarom dit onderzoek?

De crisis brengt maatschappelijke verhoudingen in beeld, en legt precariteit bloot:

- Wie zijn kwetsbaar, en waarom?
- Hoe zijn kansen en verantwoordelijkheden verdeeld?
- Wie zijn zichtbaar? Wie niet?
- Wie zitten er aan tafel? Wie niet?
(vgl. OMT)
- Hoe willen we straks verder?

De Utrechtse Zorgethiek

Wat is het moreel goede in deze particuliere context?

Critical Insights

Relationaliteit
Contextualiteit
Affectiviteit
Practices
Kwetsbaarheid
Lichamelijkheid
Macht en positie
Betekenis/zin

zOrg

Empirische methoden

Fenomenologie
Narratieve analyse
Discoursanalyse
Auto-etnografie
Institutionele etnografie
Visuele data analyse
Responsieve evaluatie

Wie mogen er meepraten?

	Veel invloed	Weinig invloed
Veel aandacht	Ouderen in zorginstellingen	Patiënten die palliatieve zorg ontvangen
Weinig aandacht	Mensen met een verstandelijke beperking	Vluchtelingen en migranten

Doelstelling onderzoek

Hoofddoel van het onderzoek is om via (a) een brede ethische analyse en evaluatie van de beleidskeuzes die gemaakt zijn in de COVID-19 crisis, (b) te komen tot een ethisch gedragen en door belanghebbenden ondersteund beleidskader voor een zorgzame samenleving die veerkrachtig genoeg is om toekomstige crises op te vangen.

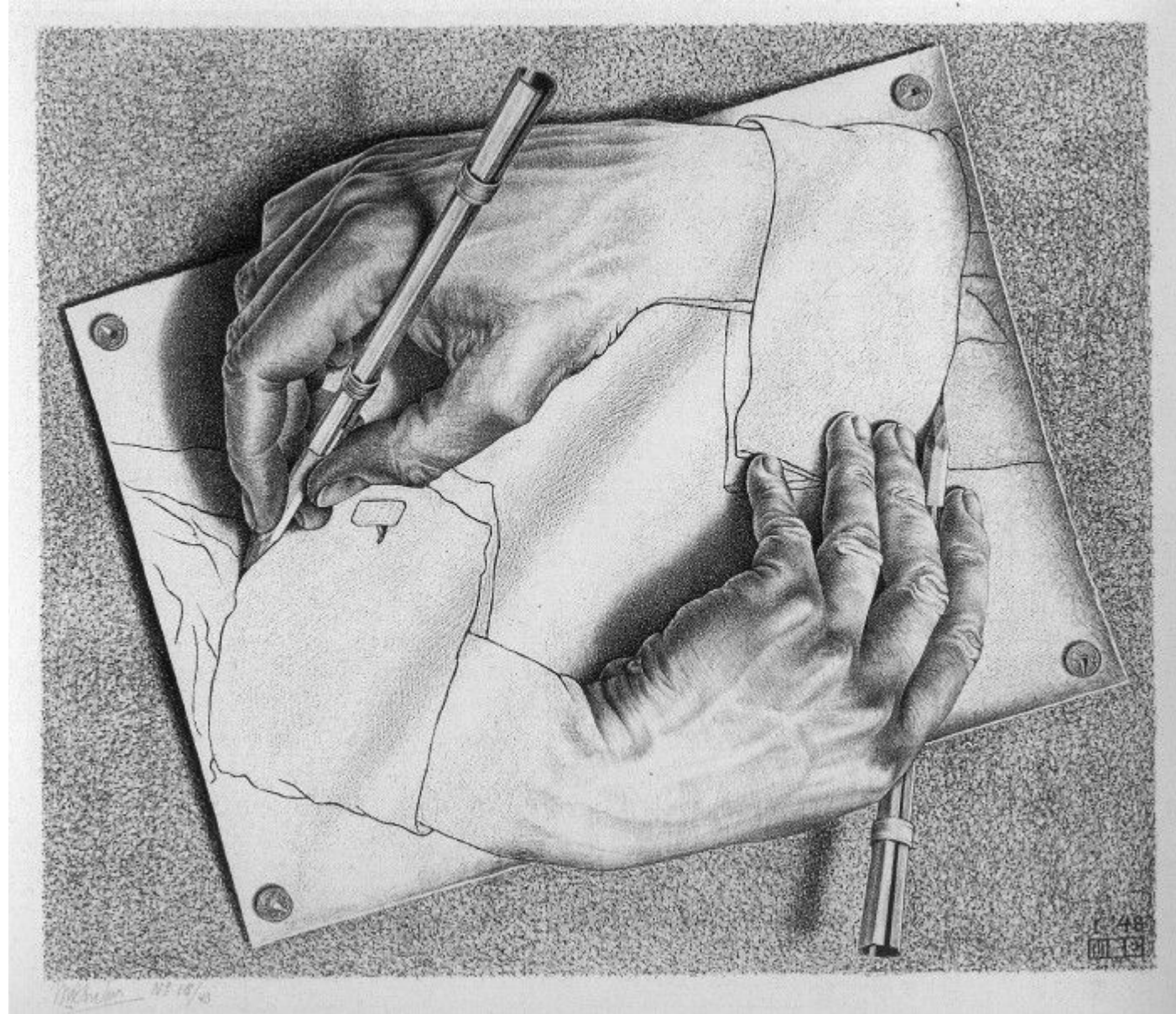
Aanpak van het onderzoek

- 1) Welke beleidskeuzes zijn er gemaakt op landelijk niveau en wat is de ethische onderbouwing daarvan? Welke morele theorieën zijn (impliciet) leidend geweest en wat is daardoor buiten beeld gebleven?
- 2) Hoe was de doorwerking van het landelijke beleid en de respons daarop in de zorg (instellingsniveau) rond de volgende kwetsbare groepen: a) mensen met een verstandelijke beperking en hun naasten; b) vluchtelingen en migranten; c) ouderen (in de langdurige zorg) en hun mantelzorgers; en d) patiënten die palliatieve zorg ontvangen en hun naasten?

Aanpak van het onderzoek

- 3) Welke alternatieve oplossingen zijn ontwikkeld vanuit de formele en informele zorgpraktijken van de onder 2 genoemde kwetsbare groepen, en welke ethische onderbouwingen zijn daaruit te destilleren?
- 4) Wat leren de antwoorden uit vragen 1-3 over de invulling en verdeling van 'kwaliteit van leven' en 'kwetsbaarheid' in onze samenleving, en in hoeverre is een vergelijkbaar beeld te herkennen bij andere groepen in de zorg en in andere sectoren van de samenleving?
- 5) Hoe kunnen de inzichten uit vragen 1-4 bijdragen aan het bouwen van een ethisch kader om landelijke beleidskeuzes te maken voor een zorgzame samenleving die veerkrachtig genoeg is om toekomstige pandemieën op te vangen?

Verbinding onderzoek - onderwijs

Colleges
Werkstukken
Masterthesis

